

Olsztyn, 29.04.2025 r.

Zn. spr.: ZS.6004.19.2022

Podsumowanie

zgodnie z art. 55 ust. 3 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania środowisko. (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, z późn. zm)

A) Uzasadnienie wyboru właściwego wariantu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Nowe Ramuki

Przy określaniu zadań gospodarczych kierowano się przepisami oraz zasadami zawartymi w:

- ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- ustawie z dnia 17 maja 1989 r. „Prawo geodezyjne i kartograficzne”;
- ustawie z dnia 31 grudnia 1996 r. o ochronie znaków granicznych;
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania środowisko;
- ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej;
- rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej;
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu;
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin;

- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2022 r. sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów;
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, z późn. zm.)
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody;
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego;
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów;
- rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych;
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej;
- instrukcji urządzania lasu z 2011 r.,
- zasadach hodowli lasu z 2011 r.,
- instrukcji ochrony lasu z 2011 r.,
- instrukcji ochrony przeciwpożarowej z 2019 r.,
- wytycznymi KZP i NTG.

W *Planie* założono cele długookresowe (perspektywiczne) i krótkookresowe (doraźne) oraz przyjęto dla nich odpowiednie sposoby postępowania gospodarczego.

Cele długookresowe wskazują m.in. na:

a) zachowanie trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania poprzez:

- optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego w formie przyjętych wieków rębności,
- dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych do realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych);

b) zgodność składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk, wyrażonymi w formie przyjętych TD;

c) planowanie gospodarki leśnej zgodnie z przepisami prawa.

Określenie celów krótkookresowych polegało na:

- a) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych gospodarstw;
- b) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanu;
- c) zapewnieniu pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu;
- d) wskazaniu drzewostanów do przebudowy, których stan nie zapewniał osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
- e) określeniu wskazań i wytycznych zmierzających do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez:
 - określenie zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
 - określenie zadań wynikających z programu ochrony przyrody,
 - określenie kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych.
- f) planowaniu zadań gospodarczych zgodnie z obowiązującymi zasadami hodowli lasu.

Przy tworzeniu *Planu* na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych.

Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
 - przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczające przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania;
 - przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów (TD) oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu;
- Dane powyższe zostały określone w oparciu o wyniki wykonanych prac glebowo-siedliskowych.
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;

- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, który oznacza przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzętającego.

Ustalenia zostały zapisane w formie protokołu z KZP, dołączonego do elaboratu.

Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.);
- wytycznych KZP;
- ustaleń NTG.

Rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych, ma zapewnić realizację czterech ustawowych celów gospodarki leśnej.

Wariantowanie *Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych. Najważniejsze ustalenia tego dokumentu, odnoszące się bezpośrednio do *Planu*, dotyczyły zmiany TD, orientacyjnych składów gatunkowych upraw oraz sposobów zagospodarowania dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych. Podczas opracowywania *Prognozy* wskazano elementy, które powinny ulec modyfikacji. Są to: dostosowanie TD do siedlisk przyrodniczych oraz sposoby ochrony stanowisk gatunków chronionych. W planie uwzględniono również postanowienia zatwierdzonych PZO.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że przedstawiona wersja *Planu* zawiera wszelkie aspekty mające wpływ na gospodarkę leśną i możliwe do zastosowania rozwiązania. Jest wypadkową, najbardziej uwzględniającą realia, spośród rozwiązań alternatywnych.

B) Uzasadnienie zgodnie z art. 42 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Prace nad sporządzeniem Planu przebiegały w sposób następujący:

3.10.2022 r. - została podana do publicznej wiadomości (na stronach internetowych BIP RDLP w Olsztynie) informacja o: przystąpieniu do opracowania projektu planu urządzenia, możliwościach zapoznania się z założeniami do planu oraz sposobie i miejscu składania uwag i wniosków.

17.11.2022 r. - odbyła się Komisja Założeń Planu. W jej wyniku zostały ustalone założenia do prac przygotowawczych do planu oraz dokonano wstępnej specyfikacji warunków zamówienia.

Protokół z ustaleniami KZP został udostępniony na stronach RDLP w Olsztynie oraz w BIP.

03.01.2023 r. - do właściwych organów został wystosowany wniosek o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu.

➤ RDOŚ w Olsztynie **dokonał uzgodnienia** – pismo nr WOPN.611.12.2023.KP z dnia 10.01.2023 r.

➤ PWIS w Olsztynie **stwierdził, że działania zaplanowane w planie urządzenia lasu nie zaliczają się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko** w związku z powyższym organ nie znajduje podstawy prawnej do wydania stanowiska w przedmiotowej sprawie – pismo nr ZNS.9022.2.4.2023.AZ z dnia 25.01.2023 r.

Powyższe uzgodnienia zostały opublikowane na stronach BIP RDLP w Olsztynie.

Po KZP oraz uszczegółowieniu prognozy przez właściwe organy przystąpiono do procedury wyłonienia wykonawcy, w ramach postępowania o zamówienie publiczne.

12.06.2023 r. - została zawarta umowa nr ZS.271.2.2023 dotycząca opracowania projektu planu urządzenia lasu. Fakt zawarcia umowy został ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

25.09.2023 r. Decyzją nr 58/2023 Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie powołał Zespół Lokalnej Współpracy w Nadleśnictwie Nowe Ramuki w którego skład weszło 11 przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych, zainteresowanych tematyką sporządzenia planów urządzenia lasu oraz lasów o szczególnych funkcjach społecznych.

17.10.2024 r. - odbyła się Narada Techniczno-Gospodarcza; przedstawiane w czasie obrad głosy uczestników rozpatrywane były na bieżąco podczas narady. Protokół z obrad został upubliczniony na stronach RDLP.

07.11.2024 r. - została przekazana dokumentacja do PWIS w Olsztynie a także wniosek o wydanie opinii w sprawie projektu planu urządzenia lasu. PWIS w Olsztynie **stwierdził, że przedstawiony plan urządzenia lasu nie wyznacza ram dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko**– pismo ZNS.9022.6.74.2024.AZ z dnia 03.12.2024 r.

07.11.2024 r. - została przekazana dokumentacja do RDOŚ w Olsztynie oraz wniosek o wydanie opinii w sprawie projektu planu urządzenia lasu. RDOŚ w Olsztynie stwierdził, że „Po dokonaniu szczegółowej analizy przedłożonego projektu Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Nowe Ramuki na lata 2025-2034 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zaplanowane prace gospodarcze, przy uwzględnieniu działań ochronnych dla stwierdzonych gatunków roślin, grzybów i zwierząt zdaniem tut. organu nie powinny wpłynąć negatywnie na zachowanie ich populacji we właściwym stanie ochrony” (pismo nr WOPN.611.37.2024.KP z dnia 27.11.2024 r.).

08.11.2024 r. - w lokalnej prasie i na stronach RDLP podano komunikat o wyłożeniu projektu planu urządzenia, projektu Programu Ochrony Przyrody oraz prognozy oddziaływania na środowisko dla Nadleśnictwa Nowe Ramuki do wglądu.

Należy także nadmienić, że na stronie internetowej RDLP w Olsztynie zamieszczono informację dotyczącą procedury składania uwag i wniosków, jakie można było składać podczas tworzenia planu urządzenia lasu.

Należy zaznaczyć, że z uwagi na położenie Nadleśnictwa Nowe Ramuki w niewielkiej odległości od miasta wojewódzkiego, a także będącego częścią Puszczy Napiwodzko - Ramuckiej, odbył się szereg cyklicznych spotkań z lokalną społecznością mających na celu wypracowanie lokalizacji lasów o szczególnych funkcjach społecznych. Spotkania te miały miejsce w dniach: 19.07.2023, 02.02.2024 oraz 31.07.2024 r. i dotyczyły głównie informacji dotyczących zasad i instrukcji sporządzania planu urządzenia lasu w tym także planu cięć na najbliższe 10 lecie oraz uwarunkowań prawnych, społecznych i ekonomicznych prowadzenia gospodarki leśnej, również w kontekście lasów o zwiększonej funkcji społecznej (wynikającej z Zarządzenia DGLP nr 58/2022 r.).

Na etapie sporządzania planu urządzenia lasu wpłynęły dwa wnioski. Nadawcą jednego z nich była Fundacja Dzika Ziemia (21.09.2024 r.), natomiast drugi został wysłany z Tartaku Napiwoda(10.10.2024).

Wniosek Fundacji Dzika Ziemia dotyczył:

- Natychmiastowego wyłączenia z gospodarki leśnej najcenniejszych obszarów wyznaczonych zgodnie z wytycznymi z Ogólnopolskiej Narady o Lasach;

Odpowiedzi na powyższy wniosek udzielił pisemnie Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie, zwracając m.in. uwagę, że projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Nowe Ramuki w maksymalny sposób wycofano się z wykonywania rębni I i IIIA, zmniejszając istotnie powierzchnię zabiegów wielkoobszarowych na rzecz rębni złożonych. Dodatkowo zwrócono uwagę na pochodzenie porolne powierzchni leśnych, które stanowią około 40% ogólnego areалу nadleśnictwa oraz na średni wiek drzewostanów sięgający 83 lat, które w konkretnych lokalizacjach są wskazaniem do pilnej przebudowy drzewostanów.

Natomiast wniosek Tartaku Napiwoda sprowadzał się do następujących kwestii:

- Maksymalizacji etatu cięć w użytkowaniu rębnym zgodnie z zasadami trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej;
- Obniżeniu przeciętnego wieku drzewostanów a także zapasu na pniu, prowadząc do zwiększenia potencjału przyswajania dwutlenku węgla;
- Agregacji biogrup, aby ich powierzchnia nie była mniejsza niż 0,2 ha;
- Wyrównaniu rozkładu poszczególnych klas wieku;
- Kontynuacji programu prowadzącego do zwiększenia retencji;

- Ochronę wszystkich siedlisk na terenach podmokłych;
- Pozyskiwanie drewna przez cały rok.

Odpowiedzi na wniosek Tartaku Napiwoda udzielił pisemnie Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie, informując o procedurze sporządzania planu cieć oraz zasadach prowadzenia gospodarki leśnej uwzględniającej elementy gospodarcze, przyrodnicze i społeczne.

C) Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko – wszystkie przyjęte rozwiązania powodują, iż plan urządzenia lasu nie wykazuje negatywnego wpływu na środowisko, co potwierdza wykonana prognoza.

D) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji Planu – Przyjęto następujący zakres monitoringu metod i

częstotliwości analizy skutków realizacji postanowień projektu Planu, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1. lit. c ustawy:

Corocznie:

1. Monitoring wykonuje Nadleśnictwo poprzez kontrolę terenową znanych i nowo odnalezionych stanowisk gatunków. Obligatoryjnie, monitoring przeprowadza się w tych wydzieleniach, w których wykonane były zabiegi gospodarcze. Pozostałe stanowiska w wydzieleniach nieobjętych zabiegami monitoruje się fakultatywnie.

Na koniec obowiązywania planu urządzenia lasu:

1. Analiza zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów w siedliskach przyrodniczych z załącznika nr 1 Dyrektywy Siedliskowej, zlokalizowanych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Należy także zwrócić uwagę na udział gatunków obcych geograficznie,
2. Przeprowadzenie analizy wykonania projektu Planu i jego wpływu na stan środowiska przyrodniczego gruntów administrowanych przez Nadleśnictwo w tym zachowanie siedlisk odpowiednich dla gatunków roślin i zwierząt występujących na omawianym terenie oraz wykonanie planów gospodarczych z zakresu hodowli lasu (odnowienia i zalesienia), dotyczących głównie ustalenia składów gatunkowych upraw, w tym na siedliskach przyrodniczych.
3. Wykonanie zestawienia (i porównania zmian) bogactwa gatunków chronionych (mierzonego liczbą stanowisk) z uwzględnieniem wyników monitoringu prowadzonego przez nadleśnictwo.

Monitoring skutków realizacji planu urządzenia lasu zaleca się prowadzić w ramach kontroli Nadleśnictwa oraz służb RDLP, a także z wykorzystaniem wyników kontroli problemowych z zakresu ochrony przyrody. Raport z monitoringu, o którym mowa wyżej stanowi część protokołu z Narady Techniczno-Gospodarczej. Podstawą do sporządzenia raportu są wyniki z analizy gospodarki przeszłej w Nadleśnictwie, przeprowadzonych kontroli kompleksowych lub problemowych z zakresu ochrony przyrody, dane z bieżącej taksacji stanu lasu oraz stanu lasu na początku obowiązywania Planu, w tym dane z aktualizowanego Programu ochrony przyrody.

Informowanie o wynikach monitoringu odbywa się poprzez zamieszczenie protokołów z NTG na stronie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie.

E) Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko - nie prowadzono

Realizacja zadań zawartych w *Planie* nie będzie powodować istotnych oddziaływań transgranicznych.

Reasumując:

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Nowe Ramuki został wykonany zgodnie z przepisami prawnymi oraz zasadami zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Przyjęte rozwiązania godzą potrzeby gospodarcze, ochrony środowiska i społeczne, i zgodnie z opinią właściwego organu ochrony przyrody, nie wpłynęły negatywnie na środowisko w tym na obszary Natura 2000 i ich integralność.

Projekt ten akceptuję i przedstawiam do zatwierdzenia przez Ministra Środowiska.

DYREKTOR,

Wojciech Matuszak
Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki
Leśnej
/podpisano elektronicznie/

Załączniki

1. Wniosek Fundacji Dzika Ziemia z dnia 21.09.2024 r.
2. Wniosek Tartaku Napiwoda z dnia 10.10.2024 r.
3. Odpowiedź RDLP w Olsztynie na wniosek Fundacji Dzika Ziemia z dnia 14.10.2024 r.
4. Odpowiedź RDLP Olsztyn na wniosek Tartaku Napiwoda z dnia 04.11.2024 r.